

FAGFORBUNDET | Yrkesseksjon samferdsel og teknisk

INSTA 800

Hurtigguide

Innhold

Forord	4
1. Definisjoner	5
2. Seks kvalitetsnivåer	5
3. Fire objektgrupper	6
4. Lett og vanskelig tilgjengelige steder, og ikke tilgjengelige steder	6
5. To urenhetsgrupper	8
6. Fire typer urenheter	9
7. Samlinger av urenheter	11
8. Lokalets størrelse bestemmer tillatt antall urenheter	12
9. Tabell	12
10. Visuelle målinger	13
11. Objektive målinger	14
12. Hvordan foregår registrering av rengjøringskvalitet	14
13. Om Fagforbundet	14

Forord

Hensikten med denne Hurtig-guiden er å gi en rask innføring i NS-INSTA 800, standarden for måling av rengjøringskvalitet. Den er først og fremst beregnet på dere som arbeider med renhold daglig. Den er ment å brukes som et kommunikasjonsmiddel og til informasjon både overfor brukere av renholdstjenester, renholdere og andre som ønsker informasjon. Standarden er et resultat av samarbeid mellom de nordiske land, Danmark, Sverige, Finland og Norge.

Representanter for renholdsbedrifter, arbeidsgiverorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner og brukergrupper har utviklet standarden. NS-INSTA 800 er den eneste offentlig godkjente standard for måling av rengjøringskvalitet, og er gjeldende i hele Norden. Målet er at alle har samme referanseverk og vurderer kvalitet likt.

Standarden kan bidra til et enklere og bedre samarbeid gjennom felles forståelse og oppfatning av kvalitet på utført renhold. Standarden kan bidra til å styre renholdsaktiviteten og vedlikeholdet, og forenkle renholdsplanlegging. Dette er renholderens eget verktøy, som sikrer levering av forventet kvalitet på renholdet ut fra den på forhånd bestemte kvalitetsprofil.

Vi håper denne Hurtigguiden vil være til hjelp og nytte i det daglige arbeidet.

1. Definisjoner

NS	betyr norsk standard
INSTA	står for internordisk standardisering
800	er nummeret på standarden

Standarden brukes til vurdering av oppnådd rengjøringskvalitet i alle typer lokaler og kommunikasjonsmidler. Dette beskrives etter oppsatte kriterier, uavhengig av renholdsplaner, metoder og renholdssystemer som benyttes. Registrering av oppnådd rengjøringskvalitet skal foretas umiddelbart etter utført renhold, og før lokalene tas i bruk. NS-INSTA 800 omfatter ikke renholdsrelaterte serviceoppgaver, f.eks. etterfylling av papir- og såpedispensere, tømning av søppelbøtter, oppvask, blomstervanning med mer.

2. Seks kvalitetsnivåer

Standarden har 6 kvalitetsnivåer, disse går fra 0 til 5.

Kvalitetsnivå 5 er best, og tilsvarer meget høy kvalitet på rengjøringsresultatet. Urenheter vil på dette nivået finnes i meget liten grad.

Kvalitetsnivå 1 er laveste nivå, og her vil rengjøringskvaliteten oppleves som lav. Urenheter vil finnes i stor grad.

Kvalitetsnivå 0 har ingen krav. Det må på forhånd defineres hvilket kvalitetsnivå det enkelte lokale skal ha etter rengjøring. Kvalitetsnivået skal beskrives for alle fire objektgruppene et lokale består av.

3. Fire objektgrupper

Objektgruppene er: Inventar, vegger, gulv og himling. Hvert kvalitetsnivå beskriver et antall tillatte samlinger urenheter, som telles opp på både lett og vanskelig tilgjengelige steder, etter at rengjøring har funnet sted. Det skilles også på type urenheter. Antall tillatte samlinger av urenheter relaterer seg til størrelsen på lokalet

1. INVENTAR:

Bord, stoler, lamper, sanitærutstyr, vinduskarmer, spisemøbler og lignende.

2. VEGGER:

Alle veggflater, dørblander, karmer, elkontakter, lysbrytere, innvendig glassvegger med mer.

3. GULV:

Gulvflater, trapper – både inntrinn og opptrinn, terskler, gulvrister og lignende.

4. HIMLING/TAK:

Takflater, himlingsplater, takfaste lamper, langsgående rør med mer.

4. Lett og vanskelig tilgjengelige steder, og ikke tilgjengelige steder

Det er tillatt med flere urenheter på vanskelig tilgjengelige steder, fordi de er vanskeligere å gjøre rent, enn på lett tilgjengelige steder, innenfor alle kvalitetsnivåer. Det finnes steder som ikke er tilgjengelig for rengjøring.

LETT TILGJENGELIGE STEDER = LT

Umiddelbart frie flater.

VANSKELIGE TILGJENGELIGE STEDER = VT

Eksempler:

- a) Overfylte skrivebord
- b) Høye skap
- c) Vannrette og loddrette flater over 180 cm
- d) Når arbeide må utføres i mer enn en meters avstand fra kroppen
- e) Når kroppen må bøyes i unaturlig stilling
- f) Ledningssurr og koblingsklyser

IKKE TILGJENGELIGE STEDER

Eksempler:

- a) Flater under papirark, skriveunderlag, tidsskrifter, bøker, bordduker osv.
- b) Smale flater under og mellom brukernes gjenstander, som bilder, pyntegjenstander og personlige objekter/eiendeler.
- c) Smale åpninger under hyller eller andre møbler, smale åpninger bak veggbilder osv.

Unntak er flater under søppelbøtter, esker til resirkulering av papir og andre gjenstander som skal tømmes av renholderen, og flater under møbler på hjul som skal flyttes av renholderen (kontorstoler osv.).

5. To urenhetsgrupper

Vi deler urenhetsgrupper inn i 2 grupper:

GRUPPE 1:

Avfall/løst smuss, støv og flekker som telles opp hver for seg. Dette for lettere å se hva som er bra og hva som eventuelt må gjøres bedre rent.

GRUPPE 2:

Flatesmuss som beregnes i prosent.

6. Fire typer urenheter

Urenhetene blir delt inn i fire forskjellige typer som vi teller opp hver for seg når vi kontrollerer renholdet.

1. AVFALL/LØST SMUSS:

Avfall er smuss som kan plukkes opp med hendene, f.eks. papirbiter, sigarettstumper, blader, steiner og lignende.

Løst smuss er mindre partikler som ikke kan virvles opp, f.eks. sand, insekter, hår og lignende.

2. STØV:

Støv kan danne et lag på overflaten, og kan virvles opp.

3. FLEKKER:

Fastsittende, tørre eller våte, urenheter på et avgrenset område. F.eks. kaffe og brusflekker, vandrdåper, skrittmerker, tyggegummi, render og skjolder. Må ikke skyldes manglende vedlikehold av bygningsmessig art.

4. FLATESMUSS:

Fastsittende, tørre eller våte, urenheter på et ikke avgrenset område.

F.eks. kalk og rustbelegg, fettfilm, nikotin, friksjonsmerker i stort omfang, ujevn overflatebehandling.

Hvis flatesmusset dekker bare en liten del av det totale arealet av objektgruppen, og smusset gjentas gjentatte

High-speedmaskin for forebygging av flatesmuss.

ganger på overflaten av objektgruppen, skal flatesmuset anses å dekke det totale arealet på overflaten hvor det forekommer (Misfarging på grunn av manglende vedlikehold skal ikke betraktes som flatesmuss).

Eksempel: Et flislagt gulv med sementfuger. Fugene i trafikkbanene på gulvet er misfarget. Misfargingen skjer på 55% av gulvområdet. Kvalitetsnivået for tilsmussing gruppe 2 på gulvet vil da være kvalitetsnivå 1 i henhold til tabellen i pkt. 9 (Hvis misfargingen ikke kan fjernes ved rengjøring, anses den som manglende vedlikehold).

Flatesmuss må ikke være forårsaket av skader eller manglende vedlikehold av bygningsmessig art.

Skjemaet nedenfor er et eksempel på et bedømmelsesskjema. På dette skjemaet noterer man ned hver gang man finner en smussforekomst for så å telle opp alt til slutt for å finne ut om renholdet er på avtalt nivå. Det fylles ut et slikt skjema for hvert rom.

Bedømmelsesskjema:

NS-INSTA 800		Stikkprøveplan:		Enkel		Dobbel					
Kunde:											
Bygg:				Rom nr.:							
Kvalitetsprofil: Romstørrelse: 0-15m ² ; 15-35m ² ; 35-60m ² ; 60-100m ²											
Objektgruppe	Avfall/løst smuss		Støv		Flekker		Gruppe 1 Totalt antall urenheter		Gruppe 2 Flatesmuss i %		
	LT	VT	LT	VT	LT	VT	LT	VT	Nivå 0-5	%	Nivå 0-5
Inventar											
Vegger											
Gulv											
Himling											
Kommentarer:											
Signatur:								Dato:			

7. Samlinger av urenheter

Samme type urenheter innen et område på maks 0,25 kvadratmeter, skal telles som en samling.

På lange smale flater som er en naturlig enhet, skal betraktes som en samling forutsatt at bredde \times lengde ikke overstiger 0,25 kvadratmeter. Det vil si at f.eks. en gulvlist som er én cm bred kan være opptil 25 meter lang, og likevel regnes som en samling. En kabelgate som er 10 cm bred kan være opptil 2,5 meter lang, og telle som en samling. Det er laget flere forklaringer og eksempler på samlinger.

Det er også laget forklaringer på komplekse møbler som f.eks. en sykehusseng og hvordan en stol skal deles opp. Eksempel:

- ▶ Tilsmussing på komplekse møbler eller deler av møbler, dvs. sykehus senger, skal deles i samlinger på samme måte på alle nivåer.
- ▶ Hvis en sykehusseng dekker et område på 200 cm \times 85 cm = 1,70 m², kan dette området deles inn i syv områder for mulige tilsmussinger. Støv på understellet på nivået under madrassen kan da deles inn i syv områder med støvavvik.

En stol består av maksimum fire samlinger

- ▶ Sete inklusivt armlenene
- ▶ Baksiden av ryggen
- ▶ Forsiden på ryggen
- ▶ Ben, understell

8. Lokalets størrelse bestemmer tillatt antall urenheter

Antall samlinger urenheter i et lokale skal settes i forhold til størrelsen på lokalet.

NS INSTA 800 beskriver intervaller med fire forskjellige lokalstørrelser:

1. Til og med 15 kvm
2. 16 kvm til og med 35 kvm
3. 36 kvm til og med 60 kvm
4. 61 kvm til og med 100 kvm

Hvis lokalet er større enn 100 kvm, skal det deles i to eller flere deler, slik at størrelsen kommer innenfor et målbart område (se over).

Dette kalles da en inspeksjonsenhet = IE

9. Tabell

Kvalitetsnivåer og tillatte mengder urenheter (Hjertet i standarden).

Kvalitetsnivå	Lokaler (IE) t.o.m.15 kvm	Lokaler (IE) 16 – 35kvm	Lokaler (IE) 36 – 60kvm	Lokaler (IE) 61 – 100kvm	Areal-andel I prosent
5	LT 1 VT 1	LT 1 VT 2	LT 2 VT 4	LT 4 VT 6	0%
4	LT 2 VT 3	LT 3 VT 5	LT 5 VT 6	LT 7 VT 8	10%
3	LT 5 VT 6	LT 6 VT 8	LT 9 VT 12	LT 12 VT 18	25%
2	LT 7 VT 8	LT 8 VT 10	LT 13 VT 15	LT 18 VT 20	50%
1	LT 10 VT ubg	LT 12 VT ubg	LT 18 VT ubg	LT 24 VT ubg	75%
0	>Nivå 1	>Nivå 1	>Nivå 1	>Nivå 1	>Nivå 1

10. Visuelle målinger

- a) Registrering av oppnådd rengjøringskvalitet skal foretas minst fire ganger årlig (1 gang pr. kvartal), som beskrevet i standarden.
- b) Den visuelle registreringen skal foretas ved alminnelig ferdsel i lokalene som målingen omfatter. Det anbefales å ikke bruke mer tid på kontrollen enn på rengjøring, når du inspiserer en inspeksjonsenhet.
- c) Registrerte urenheter føres opp på et rom-skjema for hver objektgruppe, og telles opp for så å sammenlignes med valgte kvalitetsprofil.
- d) Er antall tillatte urenheter mindre enn, eller lik valgte kvalitetsprofil, er lokalet godkjent.
- e) Viser resultatet at antall urenheter overstiger det antall som er beskrevet for valgte kvalitetsprofil, vil lokalet bli underkjent.
- f) Lokaler som blir underkjent, skal kontrolleres på nytt innen 1 måned. Hvis de da blir underkjent på nytt stoppes kontrollen og tas ikke opp igjen før det er truffet tiltak som beskrevet i kontrakten.
- g) Visuell registrering er enkel å utføre, i tråd med standardens intensjon for måling av rengjøringskvalitet.

11. Objektive målinger

Standarden gir mulighet for objektive målinger med teknisk utstyr innenfor følgende områder:

- a) støvavsetninger
- b) friksjon
- c) glans

Disse er ment som et supplement til den visuelle registreringen, og skal kun brukes etter avtale, eller ved spesielle tilfeller og problemstillinger.

12. Hvordan foregår registrering av rengjøringskvalitet?

Et bygg består som oftest av mange typer lokaler. F.eks. oppholdsrom, klasserom, korridorer, pasientrom, toaletter, dusjrom. Treningslokaler, kontorer, møterom, grupperom, kantine, lagerrom mv. Det er naturlig å dele disse inn i beslektede romkategorier, i forhold til valg av kvalitetsprofiler.

Det faller naturlig å velge en høyere kvalitetsprofil på sanitærom, da adferden på slike rom tilsier at aktiviteten er personnært. Innenfor de på forhånd bestemte kvalitetsprofiler, velges det ut et mindre antall rom fra hver profil, som registrering av oppnådd rengjøringskvalitet skal foretas på.

Den beskriver antall rom i et bygg, som skal være gjenstand for kvalitetsregistrering av rengjøringen. Antallet relaterer seg til det totale antall lokaler innenfor hver kvalitetsprofil bygget består av, eller for alle rommene samlet som blir rengjort den dager det er kontroll.

En renholder som vet hvilken kvalitet de forskjellige lokalene er forventet å ha etter utført renhold, og som har kunnskaper om hvordan standarden måler rengjøringskvalitet, vil enkelt kunne foreta egen vurdering av nødvendig renholdsaktivitet for å oppnå det ønskede resultat. Det blir enklere å planlegge arbeidet, og sikre at renholdet er godt nok utført i forhold til forventningen.

Standarden bidrar til trygghet i arbeidssituasjon og felles forståelse av rengjøringskvalitet blant kollegaer, ledelse og brukere. Gevinst kan være færre stressituasjoner, lavere sykefravær og bedre arbeidsmiljø.

13. Om Fagforbundet

Fagforbundet organiserer arbeidstakere i kommunale, fylkeskommunale, private og offentlige virksomheter. Fagforbundet organiserer også arbeidstakere i sykehusene, inkludert alle støttefunksjoner.

Fagforbundet er LOs største forbund med over 367 000 medlemmer. Det gjør oss til landets største arbeidstakerorganisasjon med tyngde og politisk slagkraft. Det bruker vi til å sikre medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår, men også til å styrke og videreutvikle velferdsstaten.

Fagforbundet mener kommunene skal ha sunn økonomi, så du får gode

velferdstjenester uavhengig av lommebok og hvor du bor. Fagforbundet jobber for bedre kvalitet på offentlige tjenester og gode yrkesfaglige tilbud.

Vi jobber mot privatisering og konkurranseutsetting.

Hjemmesider:

www.fagforbundet.no

www.fagforbundet.no/sst

Omtanke · Solidaritet · Samhold

Vil du bli medlem i Fagforbundet?

Gå inn på fagforbundet.no/bli-medlem
eller send **fagforbundet medlem** til **1980**

FAGFORBUNDET